

Czíslo 2.
12. januara.

Bonhaj Bóh!

Pětník 23.
1913.

Sy-li spěval,
Pilnje džělaš,
Strowja če
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěvaš,
Swérnje džělaš
Wśedne dny;
Džený pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrěw če!

Serbiske njedželske lopjeno.

Wudawa ſo kóždu ſobotu w Gsmolerjez knihiežiſchečeřni w Budyschinje a je tam ſa ſchtwórtlétne pſchedplatu 40 pj. doſtačz.

Njedžela po 3 kralach.

Luk. 2. 41—52.

Kóždy džerži we ſwojim čaſzu ſwój poſledni kemschikhód. Tehdy ſedži wón kaž hewaſ na ſwojim zyrkwinym měſtneje a cžuje ſo ſnano trochu ſlabſchi hacž hewaſ. To pak njewě, ſo je tón džený poſledni krócz we ſwojej ſubej zyrkwi. Hdý by to wjedžał, o kaſ wožebje nutrnie by runje tutu njedželu na Bože ſłowo ſedžbował, kaſ hnuth by ſwoje kherluſche ſanofaſał a kaſ poſornje by pſchi ſpo- wjedži ſobu ſpěvaſ: „Ja khusky, hubjeny, hréſhny čłowjek!“ Potom by ſ druhimi ſwój poſledni wótczenasch wuspěvaſ. Alle předy hacž by Boži dom wopuszcził, by hiſczeje junu poſastał, by ſo wobrocził a by na woltař Boži pohladał, pſched kotrymž je tak husto ſedžał, a na Božu martru na nim a na to by cžiſche ſchoł a Boha proſhył, ſo by jeho hnadnje k ſebi wſal.

Kóždy pak tež ſwój přeni kemschikhód džerži. Tež ty ſy jón cžinil. Lětdežatki drje ſu ſo mjes tym minyle, ſo cže njedželsku draſtu wobleczechu a twojej starschej abo wulkostarschej cže přeni krócz do Božeho doma ſobu wſashtaj. Abo hdýž starscheju nieměſeche, abo hdýž taj wo Boži dom njerodžeschtaj, bu cži luby towarſch ſe ſuſhodſtwa ſi wodzerjom. Ty hiſczeje wěſch, kaſ cži bě, jako do tuteho wulkeho ruma ſastupi, jako byrglowy hłóž kaž wichor pſches zyrkej ſchumjeſche a wožada ſo do jeneho mózneho kherluſcha ſhromadži. Tebi bě, jako budžiſche do pſchichodneho ſwěta poſladnył.

Derje pak ſa kóždeho, kij je mjes ſwojim přenim a poſledním kemschikhodom ſwérny wophtowar Božeho doma był, kaž je to Jeſuš Khrystuſ tež był. Dženžniſchi tekſt nam Khrystuſowy přeni kód do Božeho doma w opishe.

Pſchi tym ſložmy ſwoju nutrnoſež:

1. Na jeho pucžowanje k Božemu domej.
2. Na jeho pſchebýwanje tam.
3. Na jeho dom pucž.

1. Jeſo pucžowanje k Božemu domej. W cžichim wotležanym Nazarecze roſczeſche Jeſuš, naſch ſbóžnik, tuta liliya wot Boha ſameho tajka rjana, běla a cžista ſbraſczena. Wo jeho starschimaj nam ſiwjate piſmo ſ teho čaſha nicžo njepſcheradži. My ſ njeho njehonimy, hacž ſtaj ſo dobro měloj, hacž ſtaj ſo prázowacž a nuſu trádacz dyrbjałoſ abo hacž ſtaj w ſamoženju k něčemu pſchichloj. Fenož to jene je ſo nam wukhowało: Wonaj kód ſe ſchtaſ ſi kóžde lěto do Jeruſalema na róczny čaſ. To je wſcho, ale to je tež doſcz. S teho džě wěmij, ſo je pſches jeju zyky dom, pſchese wſchě jeju ſłowa, myſtle, ſkutki a waschnja wodnych wěſ, kij do njebjeſ a k Bohu poſasowasche. Wonaj běſhtaj ſe ſwojim džesčom wſchědrje duzy po pucžu do njebjeſkeho Jeruſalema. O ſbóžny tón dom, njeh je ſ marmora twarjeny, abo njeh jón jeno ſłoma kryje, hdýž ſu domjazy tak žiwi! Tam je wěčne nalečze, kotrež žadyn kſchizik njeſacžeri.

A jako Jeſuš 12 lět starý bu a jako tajki mjes do roſczeſe ſtawý Israelskeho luda ſtupi, wſaſhtaj jeho

starschej jeho na pucz bobu. O wescze bě ſebi to Jeſuſ hižom dolho žadal. A tak husto hacž byſchtaj ſtarſchej na pucz hotowało a ſa puczowarskim kijom pschi mało, je ſo wón wescze praschał: „Hdžeha džetaj? Hdž budu ja ſobu czahnyč?” Nětko ſtupa wjeſeły ſ nimi.

O bjer, kaž tamnaj, tež ty ſwoje džeczi ſobu k Bohu; bjer je ſobu, hdž ſo k Bohu modliſch, ſo ſo ſ nimi a ſa nje modliſch, bjer je ſobu, hdž Bože ſłowo czitasch, ſo je Bože ſłowo roſymliecz na wuczischi, ale bjer je tež ſobu do Božego doma. Wone ſebi tola runje do njeho tak jara žadaju. Hdž ſo w nich roſom wuwiwa a ſo cze prascheja: Schto je ſady mróčzel? Schto hwěſdy na njebju wodzi kaž wozny? Hdž je džed ſchol, jako ſu jeho w kaſchezu wotnjeſli? njeroymlischi, ſo cze ſ tym twoje džeczi proſcha: bjer naſ tola ſobu do Božego doma, ſo brčmy teho ſeſnali, kiž je ſwet ſtworil a kiž wſchęch ludzi ſaſo k ſebi woła? Ale hdž widzischi, kaſ pſched tobu kczęja, a ty ſebi pomylischi, ſo móža tež tute twoje kwětki bory wjadnyč a ſahinyč, njeje czi, jako by ſ nich blyſchal: Bjer naſ ſobu do Božego doma, ſo bychmy ſo tam pschihotowacž dali ſa kwětki do njebjefeho Edena? Abo ty widzischi na jene dobo, kaſ poczinaju wjeſele nad ſkym měcz a ſo k ſkym towarſcham džerzecž. Njeiſyli zyle hluchi, dha czi tole kaž hrimanjow hloſ do wucha woła: Njekomdž ſo a waſ a bjer ſwoje džeczi ſobu do Božego doma, ſo bychmu tam na wukle, po Božich kaſnjach khodicž! Njeměj ſa ſnadne tute proſtrwy ſwojich džeczi!

Tak dha Jeſuſowaj starschej a jeju ſyn do Jeruſalema czahnu. Puczowarjo bychmu ſo do mjeñſchič czrjodzicžkow ſeſtupali a tajzy k Jeruſalemje poſtupowachu. To bě kraſny pucz! Selene, we wěſſe ſmawaze žita jich ſ boka ſtrowjachu a husto bychmu nimo wažnych wopcmjeniſkow ſi israeliſkič ſtawiſnow pſchischi. Tu běſche Abraham w ſastarsku ſwoje ſtan ſtejo měl a Boha ſameho hospodoval, tam bě Jakub ſwoje ſtadla paſł, tu bě Juſua wulke dobycze cziniš a tam Eliasz k ludej rěčał! Tim bě, jako bychmu ſo czi dawno ſemrjeczi wózjojo mjes nich měſcheli a ſ nimi ſobu czahnyli. A ſkónczne ſtupachu, pſalmy ſpěwajo, na poſledniu hórkmu, kiž pſched nimi Jeruſalem kryjesche. Nětko na njej ſtejachu. Kaſ blyſcheſe ſo pſched nimi to ſwiate město ſe ſwojim templom a ſ Davitowym hrodom, kaſ wupinacše ſo nad nim kaž wjelebarbna tuczel to proſecziſke wěſchezenje: „Wjeſel ſo jara, ty Zionska džowka, hlaſ, twój kral pſchińde k tebi, prawy a pomožnik!” A jich wutroba wylasche, jako ſkónczne ſ woliowejce hory dele kroczaču a ſ wrotami ſwiateho měſta ſtupachu a tehdj přeni krocž, jím wſchaf njeſnaty — tón doſlo woczaſowaný kral ſ nimi.

2. Jeſuſowe pſchebywanje w templu. Šydom dnjow ſwiedžen trajesche. Tón ežaž Jeſuſowaj starschej a jeju ſyn pola ſnatych bydlachu abo běchu ſebi pſched měſchczanskimi murjemi stan ſ plachtow ſtajili. Zyle rynki tajkich ſtanow kózde jutry wokolo Jeruſalema ſtejachu. A Jeſuſ? Wón wuhlada přeni krocž tón templ, kotrehož najſwjeczishe na njeho a na jeho wěčnje placzazh wopor pokasowasche, wón widzesche tehdj přeni krocž mjes kczęja- zymi ſahrodami bohatych měſchzanow tu naahu hórkmu Golgatha. Wón je tehdj přenje jutrowne jehnjo w Jeruſalemje jěd a hospodař je jemu khléb ſamał a khelich požohnował. Hacž je tehdj hižom něſhto wo tym wjedžał, ſchto jemu tole wſcho wěſchczesche?

Jako paſ běchu ſwiedženſke dny dokonjane a wonaj ſo dom wróčiſchtaj, wosta to džecžo Jeſuſ

w Jeruſalemje a Juſef a jeho macž to njewjedžeschtaj. Wonaj ſebi paſ pomylischtaj, ſo ſnadž je mjes towarſhem, a pſchińdžeschtaj wo jeneho dnja pucz a pſtaschtaj jeho mjes pſcheczelemi a ſnajomnymi. Ale tak dha móžeschtaj ſwoje džecžo ſhubicž? Běſchtaj wonaj lohkomylslnego waſchnja? Tajka myſl by zyle wopaczna byla. Hdž bychmu ſebi mjenujzhy puczowarjo na dompuč myſlili, bychmu ſo czi ſ teho ſameho měſta ſrěčeli, na wěſtym dnju wotpuczowacž. Pſched měſchczanskimi wrotami bychmu ſo wot ranja hromadželi. Tak husto hacž bychmu něſtſi w hromadže byli, bychmu ſo cžile na pucz podali, wjeczor bychmu potom czi přeni w jenej a tej ſamej wſhy na tych poſledních czakali a naſajtra bychmu wſchitzhy hromadže do dalokeje domiſny czahnyli. Duz běſchtaj ſebi starschej, jako pſched wrota pſchińdžeschtaj, jara derje myſlicž moħloj, ſo je jeju ſyn hižom předy wotefchol a ſo jeho wjeczor wěſče namakataj. Tola tež tam njebe. A nětko ſo ſ wulkej staroſči do Jeruſalema wróčiſchtaj a jeho tam wſchudže pſtaschtaj, w hospodze, pola ſnatych, tež wěſče w bliſkim Bethlehemje — wſchudže podarmo. Skónczne jeho w templu namakaſchtaj. Po staroſčach a njeſbožu — kajke ſbože! Hdž ſchtó ſwoje džecžo ſhubi, jeno ſ wocžow na něſhto hodžin, ſo wjeczor na ſměrkach po ſwuczenym waſchnju hischcze domoj njeje, o wy wěſče, kajke staroſče ſo jemu tehdj we wutrobje ſběhaju, kaſ ſo najhórscheho boji, kaſ ſwoje džecžo hižom do ſkaly abo do wody padacž widzi! Ale kajke potom to ſbože, hdž jo na jene dobo ſtrowe do iſtwy ſtupicž widzi! Hdž paſ něchtó ſwoje džecžo na ſkých towarſchow, do hréchow a ſlōſčow ſhubi, dha je to wjele hórje. Schtož do tych ſluscha, tón jara derje wě, kaſ ſo jemu tehdj mječ pſches wutrobu drěſeche. Tola, hdž jo ſkónczne, a hdž by to poſdže, jara poſdže, haj hakle na ſudnym dnju bylo, ſaſo namaka, a to w Božim njebjefskim domje, pola Boha ſameho, kajke to napoſledku hischcze ſbože!

Mjes tym, ſo jeho starschej ſa nim pſtaschtaj. bě Jeſuſ w templu. Wón ſedžesche woſrjedža mjes wuczerjemi, poſluchasche a dopraſchowasche ſo jich. A wſchitzhy, kiž na njeho poſluchachu, džiwachu ſo jeho roſoma a jeho wotmolwjenja. Schtož ſo tu wo tym, „ſchtož bě jeho Wótza”, rěčesche a wuczesche, to jeho tak jimasche, ſo pſchi tym nana a macž, dompuč a domiſnu ſabu. Tu bu jemu wěſte, ſo ma hischcze druheho nana, kotremuž bóle pſchisluſchesche, hacž Juſefej. Tu ſeňdže w nim, kaž nowa hwěſda, to poſnacže, ſo je něſhto wjožy hacž Juſefowý ſyn, ſo je ſyn Boži a wumóžnič ſwěta. A tehodla, jako jeho macž k njemu poroſkujo džesche: Mój ſyno, cže hodla ſy namaj tak ežiniš, hlaſ, twój nan a ja ſmój cze ſ tycznnej boloſežu pſtaſoj? dha ſo wěſče na Jeſuſa hladasche, jako by ſi zyle druheho, wychſeſeho ſwěta pſchischoł, a wón wotmolwi: Schto je, ſo ſtaj mje pſtaſoj, njewěſtaj, ſo ja bycž mam w tym, ſchtož mojeho Wótza je? To je to přenje nam wukhowane ſłowo ſ Chrystuſoweho rta. Na wulkich mužach husto namakamy, ſo jich přenje ſłowo jich poſdžische zyle ſiwiſenje wotkryje. Pola Chrystuſa běſche tež tak. S jeho poſdžischeho zyleho ſiwiſenja, ſi jeho kraſnych ſłowow a ponizneho khodženja blyſchischi pſchezo ſaſo to ſłowo klinczeč: Njevěſtaj wój, ſo ja bycž mam w tym, ſchtož mojeho Wótza je? A jako na poſledku Marja pod jeho kſižiom pſatasche a jako Jeſuſ ſ jeju wocžow ſaſo to tycznne praschenje czitasche: Cže hodla ſy

namaj tak cžinil? dha je jej bylo, jako by ſ jeho wó nemjazeho rta ſaſo blyſchala: Njeveſtaj wój, ſo ja bycz mam w tym, ſchtož mojego Wótza je? Derje pak ſa tebje, moj kſcheczijano, hdyž twoje žiwjenje a ſkónčenje tež twoje wumrjecze tym twojim ſwědczi, ſo tež ty bycz masch a bycz chzech a ſo tež ſy w čaſu a we wěcznoſezi w tym, ſchtož twojeho Wótza je!

3. Teho domo ipucž. A wonaj njeſroſymjeſchtaj to ſłowo, kotrež wón ſ nimaj rěczeſche. A wón džesche ſ nimaj dele do Nazareta a běſche jimaj poddany. A jeho macz ſkhowa wſchitke te ſłowa we ſwojej wutrobje. W templu běſche to njebeſſe ſklonzo, kž bě pſched 12 lětami na Bethlehem ſwoje ſerja wupóblało, ſo ſ přenimi jažnymi pruhami pſchedrělo. Nětko pak ſo ſaſo na 18 lět ſkhowa. Ale w tutej čiſchinje tón ſenjus Jeſuſ na Sbóžnička doſrawi. Wón bě ſwojimaj ſtarſchimaj poddany. To je wſcho, ſchtož ſ Křiſtuſhového ſwjateho žiwjenja mjes jeho 12. a 30. lětom ſhoniſy. To ſo nam jara mało bycz ſda. Hdyž pak je, ſtarſchimaj poddany bycz, ſa teho doſez bylo, kž je ſwět wumohł, budže tež ſa tebje doſez, hdyž ſo wo twojej mlodoſezi jeno to jene praji: Wón bě ſtarſchimaj poddany. Bože ſłowo wſchak ſebi 4. kaſení jara waži. Wone cži pak tež wobſwědcji, kajke žohnowanje ſo ſ tajkeje poddanoſeze pod ſtarſchaju na džeczo wuliwa; pſchetož naſch teſt ſkónči tak: A Jeſuſ pſchibjeracze na mudroſcži a na lětach a na hnadle pola Boha a cžlowjekow. To bě Jeſuſowy přeni puež do Božeho doma. Wón tón jenicžki wostał njeje. Džeržm ſo tež my, kaž wón, kóždý ſ ſwojemu Božemu domej, ſo naſ w tym, ſchtož naſcheho Wótza je, tu w čaſu a junu we wěcznoſezi, cži naſchi pvtacž njetrjebali — podarmo!

Hamjení.

J. K. w H.

W Božim domje.

Twoja zjrkaj wužwjeſzena,
Božo, kſchew mi wutrobu;
We njej ſ cžefczi twojoh' mjená
W kóždym čaſu ſpěvacž chzu.

Twoju bliſkoſež cžuju tudy
Mózne w ſwojej wutrobje,
Stupju-ſi ja hréſhník khudh
S pokornoſežu pſched tebje.

Zow ja widžu ſbože ſwoje,
S kóžmž ty mje wobhnadžesč:
„Ty mój Wótz, ja džeczo twoje“ —
Takle ty mje lubujesč!

Duž ja strach a bojoſež nimam,
Zima horjo wutrobu:
Ja ſo twojoh' tróna pſchimam,
Takto džeczo ſ nanej du.

Zow ty mje na hona wodžiſch
S ſwojoh' evangelijsa,
Do dufche mi manna pložiſch,
So kžym počný khwaljenja.
Pſchetož junu ſłowo Bože,
Hdyž ſo mój běh dokónči,
S Křiſta hnadi wěczne ſbože
Mojej dufchi wotewri!

K. A. Fiedler.

Pohlad do minjeneju ſwiedženjow.

Naſche hodž ſu ſo minyle. Nětko ſwěčkow w domach a ſalach, hdyž ſo wobradžesche! Nětko ſybolenja a blyſchczenja ſa małych, kelfo ſwětla a kraſnoſeže ſa wulich! Kajke rjane ſwětlo ſaſo wěrjožym kſcheczijanskim wutrobam ſwěczeſche! Nima ſpěvat prawo, kž je ſ hwěſdam ſhlađujo ſpěvač:

Ach, hiſhcze wjèle rjeniſcho
Nam ſwěčzi ſwěčka kraſna,
Kž nihdý njehaſnje
A wěczne wostanje:
Mój Jeſuſ, mojej' dufche troſcht,
Mój pomoznik a ſwiaty lóſcht!

Bohacži a khudži, ſtrowi a khori móža tak ſ nim ſanoſhovacž.

A nětko na ſónzu hodownych ſwiatych dnjow ſtejeſche ſwiedžen tſjoch kralow. To ſu pohanow hodž. My ſaſo blyſchachym wo tamnych pohanach ſ ranscheho kraja, kž ſa hwědu czechnicu, ſo bychu hwědu žiwjenja namakali.

To bě miſijonski ſwiedžen ſa wožadu. Pohanow cžma, jich wuhladowanje ſa ſwětlem a ſbožom jej pſched woži ſtupi. Sso ſi nimi ſobu wjeſelicž, wěru ſbudžuje; jim ſ tajkemu wjeſelu ſobu dopomhač, luboſcž cžeri.

Pohanow kraje ſu ſ džela wjèle rjeniſche dyžli naſch kraj, jich roſtliny pſchiniſche, jich ſwérina je wulkotniſcha, jich poſkady na ſemi a pod ſemju ſu bohatsche. Ale Boh chze poſkacž, ſo je to wérne ſbože, kž je naſhemu krajej a Europje wobradžiſ, wot teho njeotwiſne. Wón wobradža radž tam, hdyž nicžo njeje. A njech ſu ludžo tež w pohanskich krajach derje živi a ſ pſchirodženja ſkano hóle hibicžiwi a ſradomni hacž my, wérne wjeſele to hiſhcze njeje. Nam pak je Boh to prawe ſbože w Křiſtuſhu wobradžiſ.

Tola kaž naſ ſuboſcž cžeri, pohanam na pomoz pſchicu ſe ſwojimi ſrědkami a proſtwami, tak tež naſ ſyly khód ſwěta ſ temu ſbudžuje. We ſwěče ſo ſwětnych ſrědkow trjeba. A njech tež wone ſame njeučzinja, w dobrej ružy ſkhowane a ſ jažnym kſcheczijanskim duchom nałożene wone wužitk a žohnowanje pſchicu. To wiđomne ſi njeviđomnym ſjednocžene je móz pſchicu miſijonskim ſkutkowanju.

Naſch Sbóžnik ſam je ſo w cžele ſjewiſ jako ta wiđomna móz Boža; cžlowjekojo trjebachu wumožnika w cžlowiſkej podobje. To wſchak je jadro hodowneho wjeſela a potajſtwa, ſo je Boh ſ luboſcžu cžlowjek — nam bratr — ſo narodžiſ.

Hdyž ſm ſebi wobradžecž dali, dha nětko wobradžejmy Bohu ſ tym, ſo na thch ſpominam, kž hiſhcze w cžemnoſcži a w ſeženje ſmjerce ſedža. Dopomí ſo, ſuby cžitarjo, pſchi tym tež na staru cžecž herbſkeho luda, kž wob lěto bohate dary ſa miſijonſtwo ſklaďuje. Po tym cžinjo wopalažesč, ſo je ſwiedžen tſjoch kralow niz jeno wobſamknenje hodownych ſwiatych dnjow, ale tež jich wjeſch. Wera je w ſkutkach dželawa, a prawa wera ſo w ſkutku pſchecraſnjuje.

Sbóžna ſmjerč japanskeho wylſchſeheho.

Dwaj japanskaj wylſchſej bushtaj 1904 wot Koſakow ſajataj, hdyž chyſchtaj w Mandſchurſkej runje móſt ruſſeje želeſnizy do powětra ſtſelecž. Pſched ruſſi wojetſli ſud dowjedženaj ſwoju winu na žane waſhniye njepręſchtaj. Tačo ſo teho ſtarſcheho wot njeju ſa jeho mjenom praſchach, wón wotmolwi, ſo Tſchomo Dſcholota rěka, ſo je wylſchſi w generalnym ſtabje, 44 lět starý a přeni ſchuleř na wylſolej ſchuši w Tokio był, ſ temu pſchistajivſchi: „Ta ſhym pak kſcheczijan. Rodžený drje wot japanskeju ſtarſchaju, buč w mlodoſeži, pſches Jeſuſowe luboſne ſłowa nuczeny, ſ kſcheczij-

janom". Tón mlobdschi wobeju bě pak pohan. Wobaj bushtaj po wójskim prawje k smjerczi sazudzenaj a nasajtra hžom mějesch-taj ſo ſatſelicz. Hdyž tutón wužud klyſcheschtaj, džesche tón wylsch-schi: „Derje, ja ſym hotowy! na čož potom dale rjekný: „Wot-puſchečeče mi, předy hacž wumru, ſo bych hiſchče tón přeni wo-prawdzity klyſcijanski ſtuk ſwojego živjenja dokonjal. Wlamicze tónle pakčik, w kotrymž je 1000 rublow, a daječe jón ruskemu cjerwjenemu klyſiže, ſo bych ſo tute pjenjesh ſa naſchich ſranjenych njeprſcheczelow naſožile". Čzi klužojo drje te pjenjesh bracž nje-chachu a radžachu, ſo bych ſo radſho jeho žonje a džecžom do ſapanskeje poſkale. Tón wylsch-schi pak na ſwojim pſchedewſaczu wobſta a pſchistaji, ſo chze ſi tuthm ſtukom wſchelake njeprawe, ſchtož je we ſwojim živjenju činiš, ſarunacž. Ma to ſebi klyſcijanského duchowneho žadasche. Duž k njemu rufkeho popa poſkachu. Teho tón wylsch-schi proschecše, ſo by jemu Klyſtukowe předowanje na horje wucžital. Tón pop to činjesche a čitasche jo ſe ſwojeje rufkeje biblije rufki, a japanski wylsch-schi ſwoju japan-ſku bibliju wucžahný a to ſame ſa nim čitasche. Hdyž běchtaj takle hacž k tím ſlowam pſchichloj: „Lubuječe ſwojich njeprſcheczelow; žohnujcze tych, kiž waž poſkija; činice dobrotu tým, kiž waž hida; proſcheče ſa tych, kiž wam ſchfodža a pſchecžehaju waž: taſ, ſo byſcheče wý džecži byli wascheho Wotza w njebeſach, kotryž ſwojemu ſlónzu da ſhadžecž nad ſlymi a nad dobrymi, a dawa deſchecž nad pravymi a nad njepravymi", dha tón wylsch-schi ſwoju bibliju ſacžini a ſwojej ruzh ſtykný, a na nim bě widžecž, ſo něchto ſam ſe ſobu rčci. Skončnje rjekný: „Ženje hiſchče taſ jara, kaž nětko pſched ſamej ſmjeretu ſacžul njeſkym, ſo ſwoje živjenje doſcz po Klyſtukowej pſchikafni wjedl njeſkym".

Ma to buſhtaj wobaj k wužudej wjedženaj. Ruskii wylsch-schi, kiž mějesche kommando, džesche k ſwojim wojakam: „Je-li ſo je wam teju jateju žel, dha měrcze ſo jimaj na wutrobu!" Wojazý wutſeliku a wobaj morwaj na ſemju padžechtaj, jedyn na prawizu, druhi na ſewizu. Wojazý běchu ſmilnoſez měli.

Taſ bě tón klyſcijanskí wylsch-schi ſbóžnje čahnył, dokelž bě předy Jeſuſa ſeſnał.

Nahla ſmjeret.

Džen 8. nov. 1904 bu w Prichibje w Ruskej, njedaloko Moſowskeho morja, evangelski farař Bauman ſkonzowaný. Rodžený we Württembergſkej, bě wón ſa mlobe lěta rufki wuſnýl. Po dokončených ſtudijsach bu najprjedy domjazý wucžer pola admirala Maſchina w Aſtrachanje a ſkončnje farař w Prichibje. Tam mějesche wjele dželacž, tež tójskto hněwanja ſe ſwojej čeledžu, wofzebje pak ſe ſwojim wotrocžkom, kotrehož bě ſebi halle pſched krótkim pſchistajik. Tón bě jara nahly a by druhdy hroſyl, wſchech ſabicz. Tola pak nictó njemyſlesche, ſo to taſ měni. Fararjowi domjazý fararjej radžachu, dokelž bě ſo ſeſtarik, ſo by ſo na wotpočink podal. „Čakajcze jeno klyſiku", jim wón wotmoſwi, „ja mam hiſchče tu proſtu, ſo by mi Bóh woſrjedž poſneho džela wumrjecž dal. Ja ſym wjele ſwonkneho a ſmutkneho bědženja měl, nětko pak ſym pſches nje a mam ſwojeho njebeſeho Wotza a bibliju bjes wucženoscze". Oktobra bě hiſchče na duchownstu ſynodu do ſekaterinoſławia pucžował a wot tam domoj pſchichedſchi poſtaji — kaž by bliſku ſmjeret do předka čul — ſo ma ſo pſchi jeho klyſowanju čitacž: Jeſ. 53, Žana 3, 1. Theſ. 4 a Gjew. Žana 21. Reformazijski ſwiedžer hiſchče ſi poſnej mozu předovasche. Dwaj dnjej poſdžischo klyſobna wokolo poſnožy wótry klyſik ſoſklyſcha, ſo wotucži. Tón poſledni čeladný bě ſ tſjomi mordarjemi do domu ſaleſl a fararja, jeho mandželsku a jeju džowlku Hilžu we ložu ſabil. Šlužobna bě hiſchče čeknycz

mohla a wo pomož woſasche. Duž počzachu ſwony ſchtormowacž, ludžo ſe ſpanja ſtawachu a bórsh bě ſo wokolo faru na 5000 ludži ſběžalo, kiž wſchitzh ſ hložom plakachu. Fararka bě hiſchče 3 hodž. živa, ale bjes wědomja, tej druhej woſobje pak běchtaj morwej a jeju čeče hiſchče cžoplej. Čzi mordarjo běchu čekli. Gastrojnizh praſachu, ſo je to tajſi ſrudny pad, kajliž ſo halle kóžoh ſetſtotetk woſpjetuje. Wſchitzh tſjo buchu ſi wulfim dželbranjom woſadných ſhowani. Ma fararjowý pomnik to ſlowo pſchindže: Taſ je Bóh ſwét lubowal atd., na fararjowý pak: Budž ſwérny hacž do ſmjeret.

Hiſchče tſi dny do ſmjeret běch ſarař Bauman ſrudneho woſadneho ſi tym wuprajenjom troſchtowal: „Hdyž ſo tebi ras w živjenju něchto prawje čežke napołoži, potom ſo jeno niz prafchecž: cžehodla? Bóh luby ſknes ſo ženje ſi nječim nje-pſchehlada!"

Šeželi hrécha.

Někajli muž běch ſwoj ſtarý dom ſapali, ſo by na jeho město nowy natvaril. Pſchi ſamym budžiſche ſo pſchi tym jeho jeniečki ſynek ſobu ſpalil. ſapalerja njemóžachu wuſlédžicž; ale ſkótnik njehostaný njewosta. Bórsh po tym wón mjenujz ſo ežekich myſlow padny a po dołich lětach, kiž běchu poſne nje-měra a ſtysla, ſo ſkončnje woſwjeſný. W ſaku popjerku namaſtachu, na kotrejž ſo ſwojeho njeſutka, kiž bě jemu zyſe živjenje ſkafyl, wuſna.

Tón ſamý hréch bě druhi činiš. Pſchi tym wón jara derje roſhymjesche, niz jeno ſwoju winu přeč, ale tež na to njeſbože ſkoržicž. do kotrehož běchu jeho pječza ſli ludžo ſtorežili. Čzi pak, kiž jeho bliže ſnajachu, jemu njeměrjachu. Do jutrow bě ſe ſwojim ſynom po jeho konfirmaziji k Božemu blidu pobyl. Popoſdnju ſebi ſwój nimale dotwarjený nowy dom woſhadowasche, woſkuny pak ſo na deſzh a padny wýſkoto dele, ſo morwý ležo woſta.

Tedyn ſtary wojak ſ Napoleonoweho čaſha bě pſchezo ſrudny a ſtyskiweho waſchnia. Hdyž k Božemu blidu ſtupi, by jeno Bože čežko wužiež mohł. Bychulí jemu kheſtich poſtečili, počza taſ tſchepotacž ſo njemóžesche ſi njeho píč. Teho ſarař jeho husto napominaſche, ſo by ſo teho, ſchtož mějesche na ſwědomnju, woſnał a ſebi ſwědomnje woſožil, ſo by ſaſo poſko do dusche doſtał. Ale tutón muž njemamoh, ſo ſwojeho hrécha woſnač. Halle hdyž bě wumrjeł, pſches jeho ſawostajenu wudowu pſchicžina jeho džiwného ſadžerzenja na ſjawne pſchindže. Wón bě, hdyž hiſchče we wójsku klyſesche, ſi někotrymi druhimi w Schleſyſkej ſtareho duchowneho ſkonzował a potom w hréchnej klyſobloſci zyrlwinske wino ſi woſtarneho kheſticha píl.

Bóh na wſchelake waſchnje pomha.

Snate je, ſo ſu pſky hižom někotremu člowjefej ſe ſmjeretneho stracha wupomhale. Woſebje ſebi tu na te wulſe Bernhardinarje myſlimy. Tež klyſobowazh wěrný podawk nam woſhwědcža, taſ Bóh wě tež njeromne ſtwarjenje ſa člowiske ſbože triebacž:

Wonkach na kraju ras w ſamotnym domje, hdyž běchu wſchitzh woſhydlerjo na polu, woheń wudhri. Zeno małe džecžatko, kiž w kolebzy pſache, a wulſi poſ běchtaj wó iſtwje. Hdyž běchu ſo ludžo woſnja dohladali a na pomož pſchichli, klyſchachu nulſach pſka ſchecžowacž a wo durje drapacž, a hdyž durje wotewrichu, to džecžo ſpizh na proſy ležo namakachu. Tón ſwérny poſ běchthe to džecžo w ſahlku ležo ſi kolebki wſal a na moſre hadrjeſchcžo, kiž běchthe macž ſabwyſchi pſchi durjach ležo wotajila, poſožil. Kolebla bě ſo do čiſta ſpalila, temu džecžu pak ſo nicžo ſtało njebě; haj ſamo padaze ſchtrě jemu nicžo ſčinile njeběchu, dokelž běchu na moſrehm hadrjeſchcžu ſaſo wuſhazle.

Schtó čhyl tu přeč, ſo bě to džiw Boži? Wón pomha na wſchelake waſchnje, a ſchtóž ſo jemu dowěri, tón ženje bjes pomožy njewostanje.